

เอกสารประกอบการบรรยาย

โครงการฝึกน้องของร้านกาแฟสถานศึกษาผู้แทนราษฎร

เรื่อง

กฎหมายในวงงานครก

โดย

นายนริพัฒน์ พัดทอง

นายอรวรร อุ่นกลาง

นิติกร 6

ร้านกาแฟสถานศึกษาผู้แทนราษฎร

กฎหมายในวงงานสภา

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการตราพระราชบัญญัติ

หน้าที่หลักของสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ ก็คือ การตรากฎหมาย เนื่องจากการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีหลักการสำคัญประการหนึ่งคือ “หลักนิติรัฐ” ซึ่งหมายถึง การปกครองโดยกฎหมาย มิใช่ ตามอำเภอใจของผู้มีอำนาจ โดยกฎหมายที่จะนำมาใช้ปกครองประเทศนั้น ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้แทนของประชาชนก่อน เพราะการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น เห็นได้จากการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้นประชาชน ผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยจึงมีอำนาจเต็มทีในการกำหนดหลักเกณฑ์ที่จะนำมาใช้บังคับในสังคม แต่เนื่องจากมีประชาชนจำนวนมาก การจะให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นนั้นเป็นไปได้ยากจึงต้องใช้อำนาจอ้างกล่าวผ่านผู้แทน ที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในแต่ละพื้นที่แต่อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน เล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน จึงเปิดโอกาสให้ประชาชน จำนวน 50,000 คน สามารถเข้าชื่อกันเสนอกฎหมายต่อประธานรัฐสภา เพื่อให้รัฐสภาพิจารณาและตรากฎหมายต่อไป ซึ่งการตรากฎหมายมีกระบวนการดังต่อไปนี้

1.1 ผู้มีสิทธิเสนอร่างพระราชบัญญัติ กระทำได้ 3 ทาง ได้แก่ คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และมีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 50,000 คน

- **คณะรัฐมนตรี** รัฐธรรมนูญบัญญัติให้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือคณะรัฐมนตรี

- **สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร** ร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอ ต้องให้พรรคการเมืองที่ตนสังกัดมีมติให้เสนอได้และมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรับรองไม่น้อยกว่า 20 คน ถ้าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน หมายความว่า ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยเรื่องใดเรื่องหนึ่งดังต่อไปนี้

1) การตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อนหรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร

2) การจัดสรร รั้ง รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน

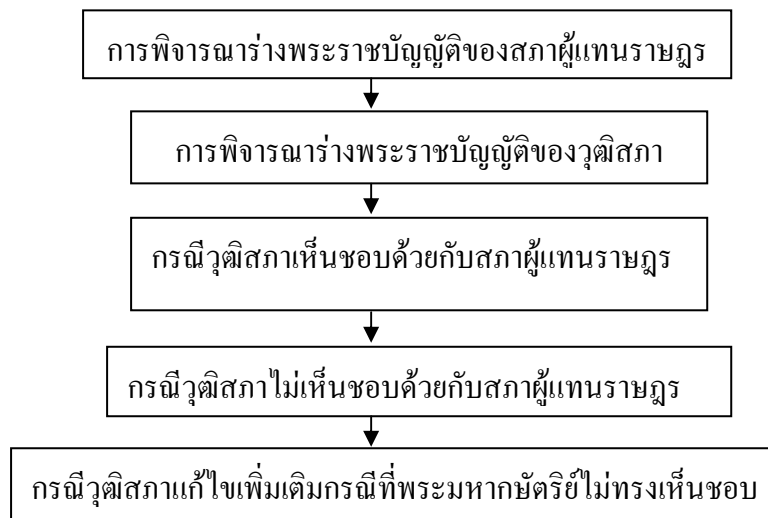
3) การกู้เงิน การค้าประกัน หรือการใช้เงินกู้

4) เงินตรา

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของนายกรัฐมนตรีหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานคณะกรรมการธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย

- ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 50,000 คน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 50,000 คน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภา เพื่อให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ แต่จะเสนอได้เฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และเรื่องนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

1.2 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหมายความรวมถึงการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญด้วย โดยแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1.3 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของสภาผู้แทนราษฎร หลังจากมีการเสนอร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งกระทำได้ 3 ทางดังกล่าวข้างต้น มาสู่สภาผู้แทนราษฎรแล้ว ต่อจากนี้ไป เป็นการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งแบ่งเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

สภาผู้แทนราษฎรจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็น 3 วาระ ตามลำดับ คือ

วาระที่ 1 สภาผู้แทนราษฎรจะพิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่รับหลักการร่างพระราชบัญญัตินั้นตกไปแต่หากสภาผู้แทนราษฎรรับหลักการ สภาก็จะพิจารณาในลำดับต่อไป

วาระที่ 2 เป็นการพิจารณาในรายละเอียด ปกติจะพิจารณาโดยคณะกรรมการที่สภาผู้แทนราษฎรตั้งสมาชิกท่านใดเห็นว่าข้อความหรือถ้อยคำใดในร่างพระราชบัญญัตินั้นควรแก้ไขเพิ่มเติมก็ให้เสนอคำแปรญัตติต่อประธานคณะกรรมการ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วก็จะเสนอสภาพิจารณาต่อไป โดยเริ่มตั้งแต่ชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา จะมีการอภิปรายได้เฉพาะที่มีการแก้ไข หรือที่มีการสงวนคำแปรญัตติหรือสงวนความเห็นไว้เท่านั้น

วาระที่ 3 เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว สภาจะลงมติในวาระที่ 3 ว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ โดยไม่มีการอภิปราย หากสภาไม่เห็นชอบร่างพระราชบัญญัตินั้นก็ตกไป แต่หากสภาเห็นชอบ ประธานสภาผู้แทนราษฎรก็จะเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

หากร่างพระราชบัญญัติที่สภาผู้แทนราษฎร มีมติไม่เห็นชอบเป็นร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีระบุไว้ในนโยบายที่แถลงต่อรัฐสภา ว่าจำเป็นต่อการบริหารราชการแผ่นดินและคณะที่ไม่ให้ความเห็นชอบไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ คณะรัฐมนตรีอาจขอให้รัฐสภาประชุมร่วมกันเพื่อมีมติอีกครั้ง หากรัฐสภามีมติเห็นชอบให้ตั้งบุคคลที่เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกของแต่ละสภามีจำนวนเท่ากันตามที่คณะรัฐมนตรีเสนอประกอบเป็นคณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น และให้คณะกรรมการร่วมกันของรัฐสภารายงานและเสนอ

ผลการพิจารณาต่อรัฐสภา หากรัฐสภามีมติเห็นชอบให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยต่อไป แต่ถ้ารัฐสภามีมติไม่ให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของสภาผู้แทนราษฎรนี้ รัฐธรรมนูญยังได้กำหนดต่อไปเป็นพิเศษ

ในกรณีของร่างพระราชบัญญัติใดที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เสนอ และในชั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน แต่สภาผู้แทนราษฎรได้แก้ไขเพิ่มเติมและประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งระงับการพิจารณาไว้ก่อน และภายใน 15 วัน นับจากวันที่มีกรณี ให้ส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานคณะกรรมการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะวินิจฉัย หากวินิจฉัยว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นให้นายกรัฐมนตรีรับรอง ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีไม่ให้คำรับรอง ให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการแก้ไขเพื่อมิให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

1.4 การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของวุฒิสภา วุฒิสภาจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็น 3 วาระ เช่นเดียวกัน

วาระที่ 1 วุฒิสภาจะพิจารณาและลงมติว่าจะเห็นชอบด้วยกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้นหรือไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร

วาระที่ 2 วุฒิสภาจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการที่สภาตั้งหรือกรรมการเต็มสภา ซึ่งมีขั้นตอนการพิจารณาการแปรญัตติเช่นเดียวกับการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

วาระที่ 3 ให้ที่ประชุมลงมติว่าเห็นชอบด้วยหรือไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร หรือถ้าในการพิจารณาในวาระที่ 2 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติก็ให้ที่ประชุมลงมติว่าให้แก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่แก้ไขเพิ่มเติม

- **กรณีวุฒิสภาเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร** ถ้าวุฒิสภาลงมติในวาระที่ 3 เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร โดยไม่มีการแก้ไขก็ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา แล้วให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยและเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

- **กรณีวุฒิสภาไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร** ถ้าวุฒิสภาลงมติในวาระที่ 1 หรือวาระที่ 3 ไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร ก็ให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทนราษฎรจะยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ต่อเมื่อเวลา 180 วัน ได้ล่วงพ้นไปนับแต่วันที่วุฒิสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร แต่ถ้าร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน สภาผู้แทนราษฎรอายกร่างพระราชบัญญัตินั้นขึ้นพิจารณาใหม่ได้ทันที และถ้าสภาผู้แทนราษฎรลงมติยืนยันร่างเดิมด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรแล้วให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

- **กรณีวุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติม** ถ้าวุฒิสภาได้แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติที่สภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความเห็นชอบแล้วก็ให้ส่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมนั้นไปยังสภาผู้แทนราษฎร ถ้าสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยการแก้ไขเพิ่มเติม ก็ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้ แต่ถ้าเป็นกรณีอื่นให้แต่ละสภาตั้งบุคคลที่เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ มีจำนวนเท่ากันตามที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนดประกอบเป็นคณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น แล้วให้คณะกรรมการร่วมกันรายงานและเสนอร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาแล้วต่อสภาทั้งสอง

ถ้าสภาทั้งสองต่างเห็นชอบด้วย แสดงว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้ แต่ถ้าสภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาเสร็จแล้ว ก็ให้ยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อนสภาผู้แทนราษฎรจะยกขึ้นพิจารณาใหม่ได้ต่อเมื่อเวลา 180 วัน ได้ล่วงพ้นไป นับแต่วันที่สภาใดสภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วย ถ้าร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน สภาผู้แทนราษฎรอายกร่างพระราชบัญญัตินั้นพิจารณาใหม่ได้ทันที ถ้าสภาผู้แทนราษฎรลงมติยืนยันร่างเดิม หรือร่างที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณาด้วย

คะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

- กรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วย ร่างพระราชบัญญัติใด พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วย และพระราชทานคืนมายังรัฐสภา หรือเมื่อพ้น 90 วันแล้ว มิได้พระราชทานคืนมา รัฐสภาจะต้องปรีกร่างพระราชบัญญัตินั้นใหม่ ถ้ารัฐสภาลงมติยืนยันตามเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างพระราชบัญญัตินั้นขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายอีกครั้งหนึ่ง เมื่อพระมหากษัตริย์มิได้ทรงลงพระปรมาภิไธย พระราชทานคืนมาภายใน 30 วัน ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างพระราชบัญญัตินั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษา ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้เสมือนหนึ่งว่าพระมหากษัตริย์ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว

1.5 การประกาศใช้พระราชบัญญัติ โดยหลักการแล้ว ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใด จะใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญได้ จะต้องผ่านขั้นตอนการพิจารณาดังกล่าวไว้แล้วข้างต้น โดยขั้นตอนสุดท้ายคือการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อผ่านขั้นตอนนี้แล้ว ถือว่าเป็นการประกาศใช้พระราชบัญญัตินั้น ดังนั้น การนำร่างพระราชบัญญัติไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา จึงเป็นส่วนหนึ่งที่แสดงความเป็นทางการและเป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการออกกฎหมาย

ราชกิจจานุเบกษา หมายถึง หนังสือของทางราชการที่ออกเป็นรายสัปดาห์ โดยสำนักงานราชกิจจานุเบกษา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำหรับลงประกาศเกี่ยวกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ตลอดจนประกาศของกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ รวมทั้งประกาศเกี่ยวกับการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนบริษัท

ดังนั้น ราชกิจจานุเบกษาจึงเป็นหนังสือสำคัญของทางราชการที่ลงประกาศใช้กฎหมายและข่าวสำคัญต่าง ๆ ของชาติบ้านเมือง ซึ่งรวมทั้งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญด้วย ราชกิจจานุเบกษาจึงมีประโยชน์และคุณค่าสูงยิ่งในการศึกษาค้นคว้า เป็นข้อมูลที่ถูกต้องและอ้างอิงได้ในทางนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ ภาษา วารณคดี ขนบธรรมเนียมประเพณี และประวัติศาสตร์ เป็นต้น อาจจัดราชกิจจานุเบกษาอยู่ในหนังสือประเภทเดียวกับตำานานจดหมายเหตุหรือพงศาวดารของประเทศไทยในสมัยก่อน แต่ให้ข้อมูลที่ละเอียดและมีความถูกต้องแม่นยำมากกว่า

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ.2540)กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายใน 20 นับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นจากรัฐสภา เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

แต่ในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใด พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วยและพระราชทานคืนมายังรัฐสภา หรือเมื่อพ้น 90 วัน แล้วมิได้พระราชทานคืนมา รัฐสภาจะต้องปรึกษาร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นใหม่ ถ้ารัฐสภามีมติยืนยันตามเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายอีกครั้งหนึ่งเมื่อพระมหากษัตริย์มิได้ทรงลงพระปรมาภิไธยพระราชทานคืนมาภายใน 30 วัน ให้นายกรัฐมนตรีนำพระราชบัญญัติหรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับเป็นกฎหมายได้เสมือนหนึ่งว่าพระมหากษัตริย์ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยังบัญญัติไว้ด้วยว่า บทกฎหมายที่ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้วหรือถือเสมือนหนึ่งว่าได้ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยตรง

2. รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540

หมวด 6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรัฐสภา ในมาตราที่ควรรู้

มาตรา 91 ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภาเป็นรองประธานรัฐสภาในกรณีที่ไม่มีประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ประธานสภาได้ ให้ประธานวุฒิสภำทำหน้าที่ประธานรัฐสภาแทน

ประธานรัฐสภามีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ และดำเนินกิจการของรัฐสภา ในกรณีประชุมร่วมกันให้เป็นไปตามข้อบังคับ

ประธานรัฐสภาและผู้ที่ทำหน้าที่แทนประธานรัฐสภาต้องวางตน เป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่

รองประธานรัฐสภามีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้และตามที่ประธานรัฐสภามอบหมาย

มาตรา 96 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่าสมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลงตามมาตรา 118 (3) (4)

(5)(6)(7)(8)(9)(11) หรือ (12) หรือมาตรา 113(3)(4)(5)(6)(7)(9) หรือ (10) แล้วแต่กรณีและให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกสภาพของสมาชิกผู้นั้นสิ้นสุดลงหรือไม่

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำวินิจฉัยนั้นไปยังประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่ง

มาตรา 97 การออกจากตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภากายหลังวันที่สมาชิกภาพสิ้นสุดลง หรือวันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลง ย่อมไม่กระทบกระเทือนกิจการที่สมาชิกผู้นั้นได้กระทำไปในหน้าที่สมาชิก รวมทั้งการได้รับเงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นก่อนที่สมาชิกผู้นั้นออกจากตำแหน่ง หรือก่อนที่ประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแล้วแต่กรณี เว้นแต่ในกรณีที่ออกจากตำแหน่งเพราะเหตุที่ผู้นั้นได้รับเลือกตั้งมาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาให้คืนเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่ผู้นั้นได้รับมาเนื่องจากการดำรงตำแหน่งดังกล่าว

มาตรา 98 สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวนห้าร้อยคน โดยเป็นสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อตามมาตรา 99 จำนวนหนึ่งร้อยคน และสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา 102 จำนวนสี่ร้อยคน

ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังมีได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่าที่มีอยู่

มาตรา 99 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้น โดยให้เลือกบัญชีรายชื่อใดบัญชีรายชื่อหนึ่งเพียงบัญชีเดียว และให้ถือเขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง

บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้พรรคการเมืองจัดทำขึ้นพรรคการเมืองละหนึ่งบัญชี ไม่เกินบัญชีละหนึ่งร้อยคน และให้ยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนวันเปิดสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

รายชื่อของบุคคลในบัญชีรายชื่อตามวรรคหนึ่งจะต้อง

- (1) ประกอบด้วยรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม
- (2) ไม่ซ้ำกับรายชื่อในบัญชีที่พรรคการเมืองอื่นจัดทำขึ้น และไม่ซ้ำกับรายชื่อของผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามมาตรา 102
- (3) จัดทำรายชื่อเรียงตามลำดับหมายเลข

มาตรา 102 การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เขตละหนึ่งคน

การคำนวณเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน ให้คำนวณจากจำนวนราษฎรทั้งประเทศตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศในที่สุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง เฉลี่ยด้วยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสี่ร้อยคน

จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละจังหวัดจะพึงมี ให้นำจำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคนที่คำนวณได้ตามวรรคสองมาเฉลี่ยจำนวนราษฎรในจังหวัดนั้น จังหวัดใดมีราษฎรไม่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคนตามวรรคสอง ให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นได้หนึ่งคน จังหวัดใดมีราษฎรเกินเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน ให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดนั้นเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนทุกจำนวนราษฎรที่ถึงเกณฑ์จำนวนราษฎรต่อสมาชิกหนึ่งคน

เมื่อได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละจังหวัดตามวรรคสามแล้ว ถ้าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรยังไม่ครบสี่ร้อยคน จังหวัดใดมีเศษที่เหลือจากการคำนวณตามวรรคสามมากที่สุด ให้จังหวัดนั้นมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน และให้เพิ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวิธีการดังกล่าวแก่จังหวัดที่มีเศษที่เหลือจากการคำนวณตามวรรคสามในลำดับรองลงมาตามลำดับจนครบจำนวนสี่ร้อยคน

มาตรา 103 จังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกินหนึ่งคน ให้ถือเขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้ง และจังหวัดใดมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินหนึ่งคน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้งมีจำนวนเท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมี โดยจัดให้แต่ละเขตเลือกตั้งมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคน

จังหวัดใดมีการแบ่งเขตเลือกตั้งมากกว่าหนึ่งเขต ต้องแบ่งพื้นที่ของเขตเลือกตั้งแต่ละเขตให้ติดต่อกัน และต้องให้จำนวนราษฎรในแต่ละเขตใกล้เคียงกัน

มาตรา 115 เมื่ออายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง พระมหากษัตริย์จะได้ทรงตราพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งต้องกำหนดวันเลือกตั้งภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง และวันเลือกตั้งนั้นต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร

มาตรา 116 พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่การยุบสภาผู้แทนราษฎรให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งต้องกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปภายในหกสิบวัน และวันเลือกตั้งนั้นต้องกำหนดเป็นวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักรการยุบสภาผู้แทนราษฎรจะกระทำได้เพียงครั้งเดียวในเหตุการณ์เดียวกัน

มาตรา 117 สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มตั้งแต่วันที่เลือกตั้ง

มาตรา 160 สมัยประชุมสามัญของรัฐสภาสมัยหนึ่ง ๆ ให้มีกำหนดเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวัน แต่พระมหากษัตริย์จะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ขยายเวลาออกไปก็ได้ การปิดสมัยประชุมสามัญก่อนครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยยี่สิบวันจะกระทำได้แต่โดยความเห็นชอบของรัฐสภา

มาตรา 161 พระมหากษัตริย์ทรงเรียกประชุมรัฐสภา ทรงเปิด และทรงปิดประชุม พระมหากษัตริย์จะเสด็จพระราชดำเนินมาทรงทำรัฐพิธีเปิดประชุมสมัยประชุมสามัญทั่วไปครั้งแรกตามมาตรา 159 วรคหนึ่ง ด้วยพระองค์เอง หรือจะโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พระราชทายาทซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้ว หรือผู้ใดผู้หนึ่งเป็นผู้แทนพระองค์ มาทำรัฐพิธีก็ได้

มาตรา 169 ภายใต้บังคับมาตรา 170 ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือคณะรัฐมนตรี แต่ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี

การเสนอร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะกระทำได้เมื่อพรรคการเมืองที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้นั้นสังกัดมีมติให้เสนอได้ และต้องมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่น้อยกว่ายี่สิบคนรับรอง

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ต่อไปนี้

- (1) การตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับเกี่ยวกับภาษีหรืออากร
- (2) การจัดสรร รั้ง รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน
- (3) การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้เงินกู้
- (4) เงินตรา

ในกรณีที่เป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองของนายกรัฐมนตรีหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการสมาชิกของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดให้มีการประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณากรณีตามวรรคสี่ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มกรณคดีดังกล่าว

มติของที่ประชุมร่วมกันตามวรรคสี่ให้ใช้เสียงข้างมากเป็นประมาณ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 170 ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภา เพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมายตามที่กำหนดในหมวด 3 และหมวด 5 แห่งรัฐธรรมนูญนี้คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องจัดทำร่างพระราชบัญญัติเสนอมาด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อรวมทั้งการตรวจสอบ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 171 ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญใดที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เสนอและในชั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน แต่สภาผู้แทนราษฎรได้แก้ไขเพิ่มเติม และประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งร่างการพิจารณาไว้ก่อน และภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มิครณิตั้งกล่าว ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไปให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานคณะกรรมการสิทธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย ถ้าที่ประชุมร่วมกันวินิจฉัยว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้ร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นมีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งร่างพระราชบัญญัติหรือ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไปให้นายกรัฐมนตรีรับรอง ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีไม่ให้คำรับรอง ให้สภาผู้แทนราษฎรดำเนินการแก้ไขเพื่อ มิให้ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

ประเด็นที่น่าสนใจ การเริ่มสมาชิกภาพของสภาผู้แทนราษฎร จากการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา 177 บัญญัติให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้งนั้น หมายถึงไปถึงสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เช่น เงินประจำตำแหน่ง รถประจำตำแหน่ง ค่าที่พักในการเดินทางและค่าพาหนะ รวมถึงประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นด้วยหรือไม่ และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญ มีคำวินิจฉัยที่ 9/2549วันที่ 8 พฤษภาคม 2549ว่าการเลือกตั้งไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ในส่วนที่เกี่ยวกับกำหนดวันเลือกตั้งตามพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2549และในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่เป็นการลงคะแนนโดยลับ ทำให้ผลของการเลือกตั้งไม่เที่ยงธรรม ไม่เป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง แล้วนั้น ผลจะเป็นอย่างไร และประโยชน์ตอบแทนที่สมาชิกได้รับไปก่อนแล้วจะต้องส่งคืนหรือไม่

ประเด็นทางการเมืองดังกล่าว เกี่ยวข้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยตรง จึงอยากให้ข้าราชการในสำนักงานประธานฯ ช่วยกันคิดและแสดงความคิดเห็น ทางวิชาการ ซึ่งข้าราชการในสำนักงานประธานฯ ก็ได้มีความเห็นเป็น 2 ฝ่าย ใหญ่ ๆ คือ ฝ่ายที่หนึ่งเห็นว่า สมาชิกต้องคืนเงินค่าพาหนะที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้จ่ายให้ในการเดินทางจากจังหวัดที่ได้รับเลือก มายังรัฐสภา เพื่อแสดงตน เนื่องจากการจ่ายเงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนต่าง ให้แก่สมาชิกนั้น จะต้องกระทำไปตามพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น ของสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการ ซึ่งพระราชกฤษฎีกา มาตรา 5 บัญญัติว่า “เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาหรือพระบรมราชโองการประกาศเรียกประชุมรัฐสภา ให้สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมี ถิ่นฐานอยู่นอกจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภา ได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางเฉพาะครั้งแรกจากจังหวัด อัน

เป็นที่ตั้งรัฐสภา หรือเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาปิดประชุมรัฐสภา หรือเมื่อสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง ให้ได้รับค่าใช้จ่ายในการเดินทางจากจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภากลับไปยังจังหวัดอันเป็นที่อยู่ ทั้งนี้ ให้ได้รับเท่าที่จ่ายจริง”

ดังนั้น การเดินทางมาแสดงตนที่อาคารรัฐสภาภายหลังจากที่ได้รับการรับการเลือกตั้งจากกรรมการการเลือกตั้ง แล้วนั้น ไม่ถือเป็นเหตุที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะได้รับค่าเดินทางหรือค่าพาหนะ แต่หากพิจารณา รัฐธรรมนูญ มาตรา 117 ซึ่งบัญญัติให้ สมาชิกสภาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้ง ก็จะเกิดประเด็นว่า ในเมื่อสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เริ่มต้นในวันเลือกตั้ง เหตุสิทธิประโยชน์จึงไม่เกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน ซึ่งกรณีนี้เคยมีคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาว่า วุฒิสภาชุดใหม่ต้องมีจำนวนครบ 205 คน ก่อน จึงจะครบองค์ประกอบที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญได้ เมื่อเทียบเคียงคำวินิจฉัยดังกล่าวกับกรณีนี้ จะเห็นว่า จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งในวันที่ 2 เมษายน 2549 นั้น ยังได้รับการรับรองผลจากกรรมการการเลือกตั้ง ไม่ครบ 500 คน จึงถือว่ายังไม่ครบองค์ประกอบของสภาผู้แทนราษฎรที่จะเปิดประชุมหรือปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญได้ เมื่อยังไม่พระราชกฤษฎีกา เรียกประชุมรัฐสภา สิทธิของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการได้รับเงินประจำตำแหน่งและเมื่อประโยชน์ตอบแทนอื่น ๆ ตามพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่ง กรรมการก็ยังจะไม่เกิดขึ้น แต่เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกแล้ว สมาชิกภาพและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็จะย้อนหลังไปถึงวันเลือกตั้ง ดังนั้น โดยหลักแล้ว ค่าเดินทางหรือยานพาหนะทุกจังหวัดอันเป็นที่อยู่ยังจังหวัดอันเป็นที่ตั้งรัฐสภานั้น เป็นสิทธิที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะได้รับตามพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่ง มาตรา 6 แต่ในทางปฏิบัติ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เดินทางมาแสดงตนครั้งแรกที่รัฐสภาหลังจากกรรมการการเลือกตั้งรับรองผลการเลือกตั้งแล้วนั้น เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแสดงตนแล้วก็จะมิพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมในอีกไม่กี่วันถัดไป สิทธิเหล่านั้นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็จะย้อนหลังไปถึงวันเลือกตั้ง ไม่เคยเกิดปัญหาเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (บางหน่วยเลือกตั้งที่ผู้สมัครคนเดียวและได้รับคะแนนไม่ถึง 20 % จนมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ครบ 500 คน ใน 30 วัน) แต่เมื่อเกิดปัญหาขึ้นแล้ว ก็ควรจะต้องยึดพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่ง มาตรา 5 เป็นหลัก และเมื่อยังไม่มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ยังไม่มียกเว้นได้รับค่าพาหนะในการเดินทางมาแสดงตนที่รัฐสภาแต่อย่างใด และเมื่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้จ่ายไปแล้ว ก็ต้องส่งคืน

แต่ความเห็นของข้าราชการบางส่วน ที่เห็นด้วยกับการยึดพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่ง มาตรา 5 เป็นเกณฑ์ในการจ่ายเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนให้สมาชิก ดังนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงยังไม่มียกเว้นได้รับค่าพาหนะในการเดินทางมาแสดงตนแต่การจะเรียกเงินดังกล่าวที่ได้จ่ายแล้วคืนจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นั้น อาจจะต้องคำนึงถึงหลักการ

รับไว้โดยสุจริตของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย เนื่องจากสมาชิกฯ คิดว่าเป็นสิทธิที่ตนพึงได้รับ และได้จ่ายเงินค่าพาหนะไปแล้วจริง หากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีหนังสือไปเรียกเงินดังกล่าวคืนก็อาจจะขัดกับหลักความเชื่อ โดยสุจริตดังกล่าว และอาจเกิดเป็นคดีที่ฟ้องร้องไปยังศาลปกครองได้ ฝ่ายนี้จึงเห็นว่าเงินในส่วนค่าพาหนะที่ได้จ่ายไปแล้วนั้น ไม่ควรจะเรียกคืนแต่ประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอื่น ๆ ที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยังไม่ได้จ่ายให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็ไม่ควรจะจ่ายโดยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น

ความเห็นข้าราชการในสำนักงานประธานอีกฝ่ายหนึ่ง ว่าการเดินทางมาแสดงตนที่รัฐสภานั้น เป็นการปฏิบัติหน้าที่อย่างหนึ่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงมีสิทธิที่จะได้รับค่าพาหนะตามพระราชกฤษฎีกา เงินประจำตำแหน่ง มาตรา 6 อีกทั้งสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มแต่วันเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญมาตรา 117 ดังนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงมีสิทธิที่จะได้รับค่าพาหนะตามพระราชกฤษฎีกาเงินประจำตำแหน่งมาตรา 6 อีกทั้งสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มแต่วันเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญมาตรา 117 ดังนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงมีสิทธิที่จะได้รับเงินประจำตำแหน่งในทุกเดือนนับแต่วันเลือกตั้งเป็นต้นมา

อย่างไรก็ตาม ประเด็นดังกล่าวข้างต้นไม่มีคำตอบที่ชัดเจน การแสดงความคิดเห็นของข้าราชการสำนักงานประธาน ก็เพื่อหาทางออกที่สอดคล้องกฎหมายให้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการ อีกทั้งยังก่อให้เกิดการพัฒนาทางวิชาการ ในด้านกฎหมายมากขึ้นด้วย
